

מסורת הש"ס

 (א‏ [נקמן עד: ג] א‏ [נלשי: י] ו‏ [סז: א] ז‏ [ז: ו] ח‏ [ז: ו] מדרש מנ"ל, א‏ [ז: ו] ל' אחר ד"ה אבין, ו‏ [בס"א: א] וקורה ואע"ג דלץ כריכין לערב חלירות,

תורה אור השלם

1. וְדִנְיָאֵל בְּעָא מִן מַלְכָּא וּמַנִּי עַל עֲבִידִיקָא דִּי מַדְיַת בְּבַל לְשַׁדְּרָךְ מִשְׁרָךְ וְעַבְדִּי נִגּוּ וְדִנְיָאֵל בְּתַרְעֵי מַלְכָּא:

דניאל ב מט

הגהות הב"ח

 (א‏ [גמ' תמונא מעידיביה אמר ליה בהדיא אן סהדי]

גליון הש"ס

גמ' י"ח בן בבא מתיר בעבדים. עין נקמן דף עט ע"ב מוס' ד"ה וע"י אשמו:

מוסף רש"י

לא שמיע לי הא שבעתא. דרכ יוסף תלמידו דרכ יסודש שהא תלמיד של רב ושמולא, ותלה רב יוסף ונעקד תלמודו וכסחיה שמוע מיתרא דרב ושמולא ויטו נזכר לאותה עשועה מתמיה ואלו תלמידו על רב יסודש אזי ולא אמר לי שמועה זו, ואכי תלמידו מוכיזו (נדה דס. ע"פ נדרים א,א).

רבינו חננאל

מקום פיתא. ושמואל אמר מקום לינה. ומוחבינן לרב מיתא. הרוצין והקיצין והבורגנין. פי' שומרי הקיצוצת או שומרי הבורגנין ושומרי פירות הלוישין. בזמן שדרכן ללון בעיר הרי הן כאנשי העיר, ויש להן אלפים אמה לכל רוח, ודכן ללון בשדה אין להם אלא אלפים אמה בלבד, פי' ממקום שקנו בו שבתא, ואפילו מידתן כלה בעיר אין להם אלא אלפים אמה בלבד, ש"מ מקום לינה גורם. ודחי רב שני התם אן שדחי. כלומר ברי לן דאי הוו ממטי להו ריפתא התם בשדה התם ניחא להו למיכרך ריפתא, הילכך כאילו מקום פיתא דידהו התם בשדה היא. ת"ר מי שיש לו [חמש] נשים מקבלות פרס מבעליהן. ושוכנות במקום אחד מקום פיתא ומקום לינה, וכן ה' עבדים מקבלי פרס. ר' יהודה בן בתירה מתיר בנשים שיצאות בעירוב בעליהן, ואין צריכות הן עירוב כל אחת ואחת. ואוסר בעבדים, והיה מצריכם עירוב כל אחד ואחד. ר' יהודי' בן בבא מתיר בעבדים ואוסר בנשים. אמר רב מאי טעמא דר' יהודי' בן בבא דמתיר בעבדים ואוסר בנשים, משום (דמשכינים) [דשוכנים] על פת אדונייהם וכאילו מקום אכילתם ומקום שינה שלהם שם. וסימ' ודניאל בתרע מלכא. כלומר כאילו מלכא, כלומר דניאל בשער המלך מקבל פרס היה, ופיתה ולינה בביניה הוה וכתוב ביה ודניאל בתרע מלכא. כלומר כאילו

מקום פיתא. שהוא אוכל שס: קייצין. שומרי תאנים השטוחים בשדה ליבשן לקציעות: **בזמן שדרכן ללון בעיר**. במקום שאוכלין אע"פ שקדש עליהן היום בשדה יש להן מן העיר אלפים לכל רוח וכל העיר להן כד' אמות: **בזמן שדרכן ללון בשדה**. אע"פ שאוכלין בעיר אין מודדינן להן אלא מן השדה:

ה"ג דאי ממטו להו ריפתא להסס

עפי ניחא להו. הואיל וצריכין לשמור שהרי ישנים שם כל הלילה: **לא שמיע לי הא שמעטא**. דאמר רב מקום פיתא גורם. רב יוסף חלה ושכח תלמודו והיה אביי תלמידו מזכירו^(א): **מקבלות פרס**. וכל אחת יש לה דירה לזדה עמו בחצר: **אוסר בעבדים**. שאין נמשכין אחריו: **בסער מלכא**. ככ"מ שהוא חשיב ליה בתרע מלכא: **תלמיד אצל רבו**. דר עמו בחצר ומקבל פרס הימנו מאי: **דרב צי ר' חייא**. כשהיה מקבל פרס מצי ר' חייא: ^(א) **למקום אחר**. לחצר אחרת: **אביי**. לא שמיע ליה ההיא מתניתא דתניא לעיל [דף עג: ה' שגבו את עירובן. אי נמי שמיע ליה ומייבעיא ליה הלכתא מאי משום דלוקימנא לה בפלוגתא: **והא אחין**. דמתניתין כגזי את עירובן דמי דלא קתני אס אין עמהן דיוירין אין צריכין לערב: **הכא במאי עסקינן דאיכא דיוירין כדדייטו**. ומוליכין דמתניתין אפי' בחצר שלהן קאמר שמערבין עם דיוירין שעמהן: **דמגו דהני אסרי**. והזקיקוהו לעירוב הני נמי אסרי איש על אחיו אצל שתי חלירות ופתח צניהם וגזי אלו עירובן לעמון והותרה חלירן ואלו לעמון והותרה חלצין או שדרין בלחת מהן אז ובניו בלא דיוירין אחרים ובאו לערב זו עם זו והואיל ואין אוסר עליהן וליכא מנו אחד נעשה שליח לכולן דיקא נמי דטעמא משום מגו דקתני או שאין עמהן כו' הא יש עמהן דאיכא מגו צריכין וטעמא דרישא משום דיוירין הוא: **בבאגא**.

צית אושפיחא בצקעה: צייסי. לניס: **צני רב**. צית המדרש ובחוך אלפים **אמה הוא:** **בבאגא משחינן להו**. אלפים לכל רוח ולא מצי רב דבחר פיתא אזלינן או דילמא מקום לינה גורם: **כסהיה אן ספדי**. הואיל והוא צריך ללכת ממח לאותה הרוח אי הוה ליה הלילה הוה צית דירה ללון במקום עירוב טפי הוה ניחא ליה: **ה"ג דאי מייסי ליה ריפתא לצי רב עפי ניחא ליה:** האז ובנו הרב **וסלמיוו כרביס דמו**. לענין שתי חלירות זו לפנים מזו ודריסת רגל הפנימית על החיצונה ותנן צמתניתין [נקמן עה.]. אס היו של יחידים שיחיד **דר בפנימית דהויא רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה ואס של רביס ולא עירבה פנימית לעצמה דהויא רגל האסורה במקומה אוסרת על החיצונה אפי' עירבה**

					עירוב
					
					
					
					מצוי

הדר פרק ששי עירובין

עג.עג.

ודניאל בתרע מלכא. פי' ר"ח וסימנך צנא שער תרע שער פי' רבי יהודה בן צנא הוא מתיר בעבדים וצנא ותרע הכל שער נראה דמיימי קרא לסימן ולטעם לדבריו: **בעא מיניה אביי מרבה חמשה שגבו עירובן בו'.** ואע"ג דלצי ידע להאי צרייתא דלעיל דהא צסוף פרק מי שהוציאוהו (לעיל דף מט:): **פרץ מינה לרצה דקאמר ליה לדידך קשה לשמואל קשה גזי עירוב משום קנין לא שאל כאן לרצה אלא כדי להקשות לו ממתניתין:**

כרבים דמו או ביחידים דמו.

פי' צקוטטרס לענין צ' חלירות זו לפנים מזו דתנן צסוף פירקין ואס היו של יחידים אין צריכין לערב ומייבעיא ליה אס אז ובנו דריס צפנימית אי חשיבי כיחידים או כרבים תימה לצי' דמתנתני' שמעינן ליה דמוכחא דאין אז ובנו אוסריס זה על זה וכיזן דלא אסרי אס כן הויא לה רגל המותרת צמקומה ואינה אוסרת שלא צמקומה דההיא טעמא דיחידים אין צריכין לערב וי"ל דמקצלי פרס מייבעיא ליה ומספקא ליה אי מתני' צסמוכין על שלחן אציהס ממש והתם הוא דאין צריכין לערב כשאין עמהס דיוירין דאהני קצת מה צסמוכיס צפת אע"ג דמקום לינה גורס אצל מקצלי פרס אע"ג דאין עמהס דיוירין צריכין לערב או דילמא מתניתין צמקצלי פרס כדלוקמא רב דלמר התם מקום פיתא גורס ומיימי ראיה מצרייתא דקתם האז ובנו הרצ ותלמידו מקצלי פרס מינה כיון שישינס צצתיהס היכא דלא קתני צדהיא אוכלין על שלחן אציהס ומייה לא משמע כלל לומר כן ונראה לר"י דמייבעיא ליה דליכא בכל המצוי אלא אז ובנו או הרצ ותלמידו דצתיס ותצירות שלהס פתוחין למצוי וכיון שכל המצוי שלהס משמחת מורת עירוב וקמייבעיא ליה נמי דאס תימצי לומר אין צריכין לערב מצוי שלהס ניתר בלחי וקורה או לא:

ארימא

שאין דיוירין עמהן בחצר אין צריכין לערב שמע מינה בעא מיניה רב חייא בר אבין מרב ששת בני בי רב דאכלי נהמא בבאגא ואתו ובייתי בבי רב כי משחיגין להו תחומא מבי רב משחיגין להו או מבאגא משחיגין להו אמר ליה **י** משחיגין מבי רב והרי גותן את עירובו בתוך אלפים אמה ואתי וביית בביתיה דמשחיגין ליה תחומא מעירוביה ^(א) בכהוא אנן סהדי ובהרא אנן סהדי בכהוא אנן סהדי דאי מיתדר ליה התם ניחא ליה ובהרא אנן סהדי דאי מייית להו ריפתא לבי רב ניחא להו טפי בעי רמי בר חמא מרב חסדא אב ובנו הרב ותלמידו כרבים דמו או כיחידים דמו צריכין עירוב או אין צריכין עירוב מבוי שלהן ניתר בלחי וקורה או אין ניתר בלחי וקורה א"ל תניתוה **י** אב ובנו הרב ותלמידו בזמן שאין עמהן דיוירין הרי הן כיחידים ואין צריכין לערב **י** ומבוי שלהן ניתר בלחי וקורה: **בתנ"י** חמש חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי מותרין בחצירות ואסורין במבוי ואם

חיצונה לעצמה: **צריכין עירוב**. צשאין דיוירין אחרים עמהן: **ניסר בלחי וקורה**. דקי"ל [ה.]. אין מצוי ניתר בלחי וקורה עד שיהו צתים ותצירות פתוחים לתוכו ואת"ל הני כיחידים דמו הכא מי חשבינן שתי חלירות אחת של אז ואחת של בן כחדא חצר ולא מישתרי מצוי דידהו: **ומצוי שלהן ניתר בלחי וקורה**.^א לערב חלירות ואע"ג דאין צריכין מ"מ פתוחות לו: **בתנ"י** **(חמש חלירות פסוחות זו לזו)** עירבו בחלירות. אף מזו לזו: **ואסורין במצוי**. דאין סומכין על עירוב צמקוס שימוך:

ואס

דיוירין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבוי שלהן ניתר בלחי וקורה, שהרי בתים וחצירות פתוחות לתוכו. **מתני'**, חמש חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי מותרין בחצירות ואסורין במבוי.

עין משפט
נר מצוה

עו א מיי פ"ד מה' עירובין הל' ח סגנ עשין דרבנן א טוש"ע א"ח סי' שע סעיף ה':

עו ב טור א"ח סי' מט צצ"י:

עו ג ד מיי שם הלכה ה

ו טוש"ע שם סעיף ו':

ע"ה ה מיי פ"ו מהל'

עירובין הלכה י

טוש"ע א"ח סי' מט פ"ו:

פ ו מיי פ"ד מהלכות

עירובין הלכה ה

[טוש"ע א"ח סי' שע סעי' ג:]

פא ז טוש"ע א"ח סי' שסג סעיף טו:

רבינו חננאל (המשך)

שכנתו בשער המלך הוא. וסימ' בבא שער ותרע שער. מאן גבי תרע ר' יהודי' בן בבא ששמו שער, כי יחיכי דלא תיתחלף מי הוא המותר בעבדים בין ר' יהודי' בן בתירה בין ר' יהודי' בן בבא. תרע. מי ששמו שער סמך על השער, ואי דניאל בתרע מלכא. וסוגיין דשמעואת כרב. וכיזן דאוקימנא בן אצל אביו במקבל פרס אמרינן תלמיד אצל רבו יוצא בעירוב רבו אי לא. ואסיקנא רב בבית ר' חייא ור' חייא בבית ר' הא אמרי אין אנו צריכין לערב, שהרי אנו סמוכין על שלחנו. בעא מיניה אביי מרבה חמשה שגיבו עירובן כשמוליכין עירובן למקום אחר אחד מוליך על ידי כולן, או כל אחד מוליך על ידי עצמו. ופשט ליה אחד מוליך על ידי כולן. ואקשינן עליה ווא אחין כמו שגיבו דמו, מוקמינן סיפא אם אין עמהן דיוירין אין צריכין לערב, כלומר הן בלא עירוב מותרין כמו אחרים, שיעירבו וגיבו את עירובן, וקתיי צריכין עירוב לכל אחד. ומשני התם גבי אחין כגון דאיכא אחריתי בדידיה, מיגו דהני אסידי אהני, הני נמי אסידי אהני הכי נמי מסתברא דאיכא אחריתי התם. דשמעינן להא מסיפא דמתני' דאחין. דקתני סיפא אימתי בזמן שמוליכין את עירובן למקום אחד כו'. בעו מיניה מרב ששת בני בי רב דאכלי בבא. פי' בשדה ולגין בי רב מאיין מודדין להם התחתום ממקום פיתא או ממקום לינה, ופשט להו מבי רב שהוא ממקום לינה. ואקשינן עליה ווא הנותן עירובו במקום אחר ולא אויל גיז"ל. התם ונותנין לו מידת התחתום ממקום פיתא אע"ג דלא לן שם. ושני להו רב ששת כשינויא דרב לעילא, התם גבי נותן עירובו אן סהדי דאי מיתדר ליה התם ניחא ליה, וכאילו מקום לינה לשם הוא, הכא בבני בי רב אן שהדי דאי איכא דמייית להו ריפתא הכא ניחא להו, שנמצא כאילו מקום פיתא ומקום לינה במקום אחד הוא. ואסיקנא האב ובנו הרב ותלמידו בזמן שאין עמהן

חלירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, עירבו בחצירות ואסורין במבוי.

^[א] אויל צ"ל ולא חזיל ללן שם ונתנין לו סי'